

การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

The Development of the Experience Enhanced-Activities According to Reggio Emilia Practice in order to Encourage Assertiveness Behavior and Listening and Speaking Skills of Early Childhood Children

พงศธร วรรณหอม¹, จิระพร ชะโน²

Pongsaton Wannahom¹, Jiraporn chano²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย 3) ศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดลิ้มคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน มีความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.20 ถึง 5.00 2) แบบประเมินทักษะทางภาษาจำนวน 2 ชุด แยกเป็นแบบประเมินทักษะการฟังจำนวน 10 ข้อ แบบประเมินทักษะการพูดจำนวน 10 ข้อ มีคุณภาพดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 เช่นเดียวกัน 3) แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ 84.06/87.57 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ทักษะการฟังมีพัฒนาการดีขึ้น เด็กมีสมาธิตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด เมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ส่งผลให้ผลการประเมินหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ทักษะการพูดมีพัฒนาการดีขึ้น เช่นเดียวกัน เด็กปฐมวัยสามารถตอบคำถามด้วยตนเองได้ถูกต้อง บอกเล่า

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed.Candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor., Faculty of Education, Mahasarakham University

สิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ พูดเสียงดังชัดเจน ผลการประเมินมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.60 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ซึ่งสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ 3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย หลังจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สูงขึ้นกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 13.30 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.67 ด้านที่กล้าแสดงออกมากที่สุดคือ การทำงาน เด็กปฐมวัยทำงานเต็มความสามารถของตน มีความมุ่งมั่นทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย กล้าปฏิเสธในเรื่องที่ตนไม่สามารถทำตามคำขอร้องของผู้อื่นได้โดยไม่วิตกกังวล ด้านที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือ การยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อข้อบกพร่องของตนเอง ให้ข้อคิดหรือข้อวิจารณ์ผู้อื่นด้วยความวิตกกังวล

คำสำคัญ: การพัฒนาการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย, พฤติกรรมกล้าแสดงออก, ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this study were: 1) to develop experience enhanced-activities based on the Reggio Emilia practice in order to encourage assertiveness behavior and listening and speaking skills of early childhood children and aimed to meet the value of effectiveness of 80/80 criterion 2) to examine the listening and speaking skills of early childhood children before, while, and after learning based on the Reggio Emilia practice 3) to study the assertiveness behavior of early childhood children before, while, and after learning by the Reggio Emilia practice. The purposive sampling technique was employed and the samples were 20 three-year-old childhood children studying in the first semester of academic year 2016 at Ban Phonsawan child development center, Kud sim Kummai municipality, Khao Wong district, Kalasin province. The research instruments were: 1) lesson plans based on the Reggio Emilia practice with 4 units; 20 lesson plans 2) 2 language skills evaluation forms dividing into listening skills evaluation form with 10 items and speaking skills evaluation form with 10 items 3) evaluation form of assertiveness behavior of early childhood children. The statistics used were Percentage, Mean, and Standard deviation.

The findings were as the following

1) The effectiveness value of lesson plans based on the Reggio Emilia practice aiming to encourage assertiveness behavior and listening and speaking skills of early childhood children was 84.06/87.57, which higher than the prospective 80/80 criterion. 2) The listening and speaking skills of early childhood children after learning by the Reggio Emilia practice were improved. The children had attention towards the story the people were talking about. They did not talk and they respected the speakers. They could perform according to the orders. All these behaviors make the assessment score after learning by the Reggio Emilia practice higher than that before and while learning with the average score of 8.75 out of 10; accounting for 87.50 per cent. In the same way, the speaking skill was improved as well.

The early childhood children could answer correctly by themselves. They could tell the stories confidently and present their own works with loud voice. The assessment score was 8.60 out of 10; accounting for 86.00 per cent which higher than that before and while learning. 3) The assertiveness behavior of early childhood children after learning by the Reggio Emilia practice. The assertiveness score was 13.30 out of 15; accounting for 88.67 per cent. The highest assertiveness belonged to the area of working. Early childhood children could work with their full capacity. They were industrious enough to get the works done and reach the goals. They, without any worries, dared to refuse when people asked them to do something that they could not do. The lowest assertiveness score belonged to the area of accepting critiques from other people. They did not responsible for their faults and delivered opinions or comments to others with anxiety.

Keywords: The Development of the Experience Enhanced-Activities According to Reggio Emilia, Listening and Speaking Skills of Early Childhood Children

บทนำ

ภาษาจัดว่าเป็นตัวบ่งชี้ถึงพัฒนาการอัน ลึกล้ำก้าวหน้าของมนุษย์อย่างเห็นได้ชัด การมี ภาษาใช้ช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สร้างความ เข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งยังเป็นเครื่องแสดงว่า มนุษย์นั้น อยู่ในลำดับขั้นแรกของวงจรสิ่งมีชีวิต ที่ สามารถใช้ภาษาพูดติดต่อสื่อสารกัน ทำให้มนุษย์ มีวิวัฒนาการล้ำหน้ามากกว่าสิ่งมีชีวิตใดๆ บนโลก ใบนี้นักวิทยาศาสตร์พบว่า พัฒนาการทางภาษา ช่วยส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการช่วยในเรื่องการแสดงออกทางด้าน อารมณ์หรือความรู้สึกของเด็กเองแล้ว ภาษายัง ช่วยในเรื่องการคิด และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน เด็กด้วย (อัจฉริยะ วรรทิพย์. 2557: 20)

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น ศูนย์กลาง หลักสูตรที่ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอนจึงไม่ใช่หลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาที่แน่นอนชัดเจน ดังหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยโดย ทั่วๆ ไป โรงเรียนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียไม่มี หลักสูตรที่เขียนเป็นหน่วยใหญ่หรือหน่วยย่อย ครู ไม่มีการเขียนแผนการสอนที่กำหนดขั้นตอนกิจกรรม

การสอนที่ชัดเจน วิธีปฏิบัติแต่ละโรงเรียนที่ปฏิบัติ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ในประเทศอิตาลี จะ รวบรวมรายชื่อ หัวข้อโครงการที่คาดว่าจะอยู่ใน ความสนใจของเด็ก หัวข้อโครงการที่เตรียมอยู่ใน มือครูนั้นมีทั้งโครงการระยะสั้น ระยะยาว แต่ถ้า เด็กสนใจในเรื่องที่อยู่นอกเหนือรายการหัวข้อที่ครู กำหนดไว้ล่วงหน้า กิจกรรมโครงการในห้องเรียนก็ จะปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็ก สภาพ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์จะสลับไหลไป ตามสถานการณ์ที่สนองต่อความสนใจของเด็กใน ขณะนั้น โดยครูมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน ให้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้ ปรากฏออกมาและสื่อออกมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การเรียนรู้อย่างลุ่มลึกจากโครงการ เป็น กิจกรรมการเรียนการสอนที่โดดเด่นในโรงเรียน ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ก่อนการเริ่มโครงการ ในชั้นเรียน ครูทุกคนจะประชุมพูดคุยกันถึงหัวข้อ โครงการที่อาจเกิดขึ้นได้จากความสนใจของเด็ก และคำนึงถึงความคิดที่คล้ายคลึงกับโครงการที่ อาจเกิดขึ้นตามสมมุติฐานทางเลือกหรือตัวเลือก สำหรับเด็ก ครูจะวางกรอบความคิด ถึงขั้นตอน แต่ละระยะของโครงการ ตลอดจนการเตรียมการ สำหรับสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นจากความคิด

ความสนใจของเด็ก (ภรณ์ คุรุวัธนะ. 2542: 68-69) การเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย มืองค์ประกอบพื้นฐานในกระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1. โครงการที่เด็กต้องการเรียนรู้ 2. ศิลปะสร้างสรรค์ที่เด็กใช้เป็นภาษาสื่อการเรียนรู้ 3. การจัดสิ่งแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้ที่สุนทรียงดงามและ 4. การยอมรับและการประสานความร่วมมือระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง ซึ่งเรกจิโอ เอมีเลีย เชื่อว่าเด็กที่เรียนรู้ตามรูปแบบหรือวิธีการนี้จะเป็นผู้มีสมรรถนะและพลังความคิดสูง เพราะเด็กต้องใช้ความสามารถและปัญญาของตนเองในการค้นหาคำตอบที่ต้องการรู้ และสามารถคิดด้วยภาษาของเด็กที่เป็นงานศิลปะได้ด้วย แนวทางการเรียนการสอนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย การสอนแบบโครงการเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ได้ดีจากการค้นพบปัญหาด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง สื่อศิลปะเป็นรูปแบบโดยธรรมชาติที่ทำให้มีการแสดงออกและค้นคว้าที่นำไปสู่การเรียนรู้ของเด็กและเข้าใจโลก ครูเป็นเหมือนผู้ร่วมเสริมสร้างให้แก่เด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545: 96) การดำเนินโครงการที่เด็กต้องการเรียนรู้เป็นไปได้ทั้งโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาว บางโครงการอาจเป็นสัปดาห์บางโครงการอาจเป็นเดือน ขึ้นอยู่กับระยะความสนใจของเด็ก ไม่มีข้อจำกัดเงื่อนไขระหว่างดำเนินโครงการเพิ่มการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดผ่านผลงานศิลปะ อาจเป็นการวาดภาพ งานปั้น งานแต่งงานแปะ งานตัด งานระบายสี หรืองานสร้างสรรค์อื่นๆ ไม่ว่าจะเด็กจะคิดทำอะไรเด็กต้องสื่อความคิดแผนงานและจินตนาการของตนให้ครูรู้โดยใช้งานศิลปะ ครูต้องกระตุ้นให้เด็กสื่อด้วยภาษาศิลปะสร้างสรรค์ตามที่เด็กคิดหรือจินตนาการ กระทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครองและเด็กมีความสำคัญมาก เนื้อหาสาระความรู้จะมาจากคำถามของเด็ก ความคิดของเด็ก คำถามของครูและการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง การเรียนรู้ของเด็กกับการทำงานของครูจะควบคู่กันไปผลงานเด็กในแต่ละช่วงของการเรียนรู้ ครูต้องชื่นชมและนำ

เสนออย่างสวยงาม การกระทำของครูจะเป็นตัวป้อน การค้นพบความรู้ด้วยตัวของเด็กเอง

การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับแต่ละวัน เนื้อหาของโครงการที่เด็กจัดกระทำ การอภิปรายความคิดเห็นกับเพื่อนและครู การซักถามการตอบคำถามด้วยการแสดงออกด้วยภาพหรืองานศิลปะเป็นตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของเด็ก ประกอบกับคำพูดสนทนากับครูแสดงให้เห็นจินตนาการและภาพในสมองของเด็ก ซึ่งครูสามารถเสริมความรู้ด้วยการนำเด็กไปดูสิ่งที่เป็นของจริงอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เด็กซึมซับความถูกต้องและปรับภาพงานศิลปะของตนเองใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความ เป็นจริง การตรวจสอบทบทวนนี้เป็นการเรียนรู้ที่ลุ่มลึกตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย ซึ่งเชื่อว่าการคิดค้นอย่างอิสระของเด็กในโครงการที่สนใจ เด็กจะซึมซับความรู้จากการคิดของคนที่ย่อยออกมาพร้อมงานศิลปะ การแก้ไขปัญหาด้วยการเพิ่มสาระจากการโต้ตอบปัญหาและอภิปรายกับครู จะนำไปสู่การปรับผลงานศิลปะและบันทึก ครูจะซ้ำอีกด้วยการให้เด็กเห็นของจริง ไม่ว่าจะป็นวัตถุ สิ่งของธรรมชาติหรือสภาพชุมชนเพื่อเป็นการปรับความรู้ไปสู่ความถูกต้อง ผลงานศิลปะทุกชิ้นที่เด็กทำขึ้นไม่ว่าจะเป็นภาพวาด งานปั้น งานแปะ งานตัด หรืองานสร้างสรรค์อื่นๆ ล้วนเป็นภาพสะท้อนเป็นภาษาสื่อให้ครูและผู้ปกครองได้รู้ถึงความลุ่มลึกของการเรียนรู้ของเด็ก และความประทับใจในจิตใจเด็กจากการเรียน โรงเรียนคือสถานที่บูรณาการความรู้และเป็นแหล่งประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน เด็ก และครอบครัว เพื่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551: 109 – 110)

การจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพนสวรรค์ เทศบาลตำบลภูดลิมคุ้มใหม่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผ่าน มาสังคมแห่งการเรียนรู้ยังเป็นแบบเดิม เรียนรู้จากการบอกกล่าว การอธิบาย เด็กไม่ได้ศึกษาค้นคว้าทดลองปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ประการหนึ่งเด็กส่วนหนึ่งพ่อแม่ไปทำงานที่กรุงเทพมหานคร ลูกต้องอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง ทำให้

เด็กขาดความอบอุ่น ไม่ได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่ ส่งผลให้เด็กเหล่านี้มีปัญหาในด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารไม่ถูกต้อง เด็กไม่ค่อยกล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก เด็กฟังคำสั่งไม่เข้าใจ จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการสังเกต สำรวจ ด้วยการกระทำโครงการ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระตุ้นให้เด็กได้ตั้งคำถามและตอบคำถาม ควรมีการนำเสนอผลงานการวาดรูป ชีตเขียนเส้นลักษณะต่างๆ เพื่อสื่อความหมาย และอธิบายสิ่งที่ตนวาดหรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2558: 16)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย โดยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะทางภาษา ด้านการฟังและการพูดด้วยการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) โดยมีความคาดหวังว่าวิธีการดังกล่าวจะเป็นนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเกิดปัญญา กล้าแสดงออก มีพัฒนาการทักษะการฟังและการพูดเพิ่มมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่างและหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแสง เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 23 คน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพธิ์สวรรค์ เทศบาลตำบลกุดลิ้มคุ้มใหม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 43 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพธิ์สวรรค์ เทศบาลตำบลกุดลิ้มคุ้มใหม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีเด็กทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) จำนวน 1 โครงการ 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน มีค่าความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.20 – 5.00
2. แบบประเมินทักษะทางภาษา จำนวน 2 ชุด แยกเป็นแบบประเมินทักษะการฟังจำนวน 10 ข้อ แบบประเมินทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ แบบประเมินทักษะการฟังมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และแบบประเมินทักษะการพูดมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 เช่นเดียวกัน
3. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 1.00 ทุกประเด็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด ตามเกณฑ์ $E_1 / E_2 = 80/80$

2. วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลองโดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ผลการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลองโดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพูด 2) ด้านการแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด 3) ด้านการทำงาน 4) ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ 5) ด้านการควบคุมตนเอง เพื่อศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก พร้อมนำเสนอเป็นกราฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ 84.06 / 87.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ทักษะการฟังมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ

6.90 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.00 ทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.50 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ระหว่างจัดประสบการณ์ที่ทักษะการฟังมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.80 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 85.00 ทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 151.85 จากคะแนนเต็ม 180 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.36 หลังจัดประสบการณ์ที่ทักษะการฟังมีพัฒนาการดีขึ้น เด็กมีสมาธิตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด เมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ส่งผลให้ผลการประเมินหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50

ทักษะการพูดมีพัฒนาการดีขึ้นเช่นเดียวกัน เด็กปฐมวัยสามารถตอบคำถามด้วยตนเองได้ถูกต้อง บอกเล่าสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ พูดเสียงดังชัดเจน ผลการประเมินมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.60 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.00 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระหว่างจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 250.60 จากคะแนนเต็ม 300 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 83.53 หลังจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้นสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 13.30 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 88.67 ด้านที่กล้าแสดงออกมากที่สุดคือด้านการทำงาน เด็กปฐมวัยทำงานเต็มความสามารถของตน มีความมุ่งมั่นทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย กล้าปฏิเสธในเรื่องที่ตนไม่สามารถทำตามคำขอร้องของผู้อื่นได้ โดยไม่วิตกกังวล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.33 ด้านที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือการยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อข้อบกพร่อง

ของตนเอง ให้ข้อคิดหรือข้อวิจารณ์ผู้อื่นด้วยความ
วิตกกังวล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 จากคะแนน
เต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตาม
แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้า
แสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย
สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมี
เลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการ
ฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ
84.06 / 87.57 หมายความว่า ประสิทธิภาพของ
การจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์
ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
กล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็ก
ปฐมวัยที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพของกระบวนการ
เท่ากับ 84.06 มีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ
87.57 ดังนั้น แสดงว่า การจัดประสบการณ์ตาม
แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมี
เลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะ
การฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูง
กว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนการ
จัดประสบการณ์ได้ผ่านขั้นตอนในการออกแบบและ
จัดทำอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด
ทฤษฎี กระบวนการสร้างอย่างละเอียด แผนแต่ละ
แผนได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้มีประสบการณ์
และอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วมาปรับปรุงแก้ไข รวม
ถึงได้ศึกษาหลักการ แนวทาง ขั้นตอนการจัด
ประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ที่เน้นการ
จัดประสบการณ์ตามความต้องการ พัฒนาการของ
เด็ก ลักษณะกิจกรรมต้องเอื้อให้ได้เรียนรู้จากการ
สำรวจและทดลอง สัมผัสกับสื่ออุปกรณ์นานาชนิด
โดยไม่คาดหวังให้เด็กทำงานเป็นชิ้นเป็นอัน เป็น
สิ่งสำคัญของการจัดประสบการณ์ แต่เน้นให้เด็กมี
ประสบการณ์ตรง จากการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้

รู้อย่างถาวร โดยการประสานความร่วมมือระหว่าง
นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ภายใต้โครงการการเรียนรู้
อิสระและมีความสุข การจัดประสบการณ์ตาม
แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เน้นให้เด็กถ่ายทอดความ
รู้สึกผ่านผลงานศิลปะ อาจเป็นการวาดภาพ งาน
ปั้น งานตกแต่ง โดยมีผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ
จัดประสบการณ์ การติดต่อประสานกันอย่างใกล้ชิด
ระหว่าง ครู และผู้ปกครอง ช่วยให้เด็กสามารถ
ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ตลอดจนช่วยให้เด็ก
คลายความวิตกกังวลที่เกิดจากการต้องห่างไกล
จากผู้ปกครองชั่วคราว (ศศิธร เวียงวะลัย, 2556:
86 – 87) การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ
เอมีเลียที่สำคัญ คือการจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ
ทำให้เด็กเรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น ได้การคิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติ
จริง มีทักษะการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอ
ความคิด มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ถึง
แม้บางครั้งอาจมีความยุ่งยากซับซ้อนและต้องใช้
เวลามาก แต่สิ่งสำคัญคือ ความพร้อมใจกันของ
ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนที่มุ่งมั่นต่อการ
สนับสนุนและให้โอกาสแก่เด็ก การพัฒนาศักยภาพ
การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรียะนิยมในศิลปะ
ด้วย (กิริณา เกียรติกุล, 2552: 103 – 104) แล้ว
นำมาสร้างแผนการจัดประสบการณ์และได้รับการ
ประเมิน ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ
ด้านความชัดเจนของสาระสำคัญ จุดประสงค์การ
เรียนรู้สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการและ
ขั้นตอนการทดลองอย่างเป็นระบบ ทำให้แผนการ
จัดประสบการณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ สามารถนำ
ไปจัดประสบการณ์ มีประสิทธิภาพตามที่ต้องการ
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ช่องผม
(2555: 90) ได้วิจัยการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริม
พัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการ
แก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของ
เด็กปฐมวัย ระหว่าง การใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมี
เลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ผลการวิจัย พบ
ว่า แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ

เอมีเลีย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.93/90.13 แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดจอห์น ดิวอี้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.91/91.00 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตตรา สุตซารี (2554: 104) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมที่เน้นความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.53/82.43

2. ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

ทักษะการฟัง หลังจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีพัฒนาดีขึ้น เด็กปฐมวัยมีสมาธิ ตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด เมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ส่งผลให้ผลการประเมินสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ทักษะการพูดหลังจัดประสบการณ์มีพัฒนาการดีขึ้นเช่นเดียวกับเด็กปฐมวัย สามารถตอบคำถามด้วยตนเองได้ถูกต้อง บอกเล่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ พูดเสียงดังชัดเจน ส่งผลให้ผลการประเมิน สูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.60 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้นำเอาหลักการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นการประสานความร่วมมือ ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษ ในการให้ความรู้หรือจัดกิจกรรม เช่น เชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้เรื่องการขายของ ร่วมเล่นบทบาทสมมติ ชื่อของขายของ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง นำวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือในห้องถิ่น มาเป็นอุปกรณ์

ในการจัดกิจกรรม มีการวางแผนร่วมกันระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ช่วยกันจัดสิ่งแวดล้อมที่ให้ออกาสเด็ก ได้เรียนรู้อย่างอิสระและมีความสุข ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย การจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้เด็กเรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้พูดคุย สนทนาซักถาม ตอบคำถาม ได้การคิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะในการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอความคิด สิ่งสำคัญคือความพร้อมใจกันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนที่มุ่งมั่นต่อการสนับสนุนและให้ออกาสแก่เด็กการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรีย์นิยมในศิลปะด้วย นอกจากนี้มีการจัดแสดงผลงานของเด็ก ครูศิลปะและครูอื่นๆ จะร่วมมือกัน จัดผลงานเด็กที่สื่อถึงความคิดและการเรียนรู้ของเด็กที่สื่อออกมาโดยการปั้น การวาด การเขียน การพูด การแสดงความคิดเห็น การสร้างสิ่งประดิษฐ์สองมิติหรือสามมิติ การแสดงบทบาทสมมติ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการฟังและการพูดสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา ช่องผม (2555: 94) ที่ได้วิจัยการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้แนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และกลุ่มที่ได้รับประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับสุจิตตรา สุตซารี (2555: 105) ที่ได้ศึกษาค้นคว้า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ผลการศึกษา พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ.05 ทั้งโดยรวมและในแต่ละด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วลีญา ปรีชากุล (2550: 49) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับ ประเทือง สุภาสอน (2550: 136) ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสอดคล้องกับ นารีรัตน์ จันทวฤทธิ์ (2553: 94 – 129) ที่ศึกษาค้นคว้า เรื่องการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองสรภัญญ์ ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้กิจกรรมคำคล้องจองสรภัญญ์ ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน หลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรจีโอ เอมีเลีย เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ด้านการพูด เด็กปฐมวัยกล้าพูด กล้าซักถาม กล้าตอบคำถาม กล้าแสดงความคิดเห็น กล้านำเสนอผลงานของตนเองมากขึ้น สามารถใช้สรรพนามได้ถูกต้องด้านแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด สามารถแสดงสีหน้าท่าทางในการพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้องกับความรู้สึก ด้านการทำงานมีการวางแผน รู้จักตั้งเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จตาม

เป้าหมาย ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ เด็กปฐมวัยยอมรับคำวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนเองมากขึ้น ไม่ก้าวร้าว ด้านการควบคุมตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น เช่น ควบคุมความวิตกกังวล ความกลัว ความโกรธ โดยรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมมากขึ้นสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.30 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.67 และรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากที่สุดคือการทำงาน เพราะว่าเรื่องที่น่ามาจัดประสบการณ์ เป็นเรื่องที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็ก เด็กต้องการเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กมีความตั้งใจ เอาใจใส่ที่จะค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยความกระตือรือร้นอยากค้นคว้า อยากรู้ อยากแก้ปัญหา มุ่งมั่นในการทำงาน จนสำเร็จตามเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.33 ด้านที่มีพฤติกรรมน้อยที่สุดคือการยอมรับคำวิจารณ์ ถึงแม้ว่าการจัดประสบการณ์ จะมีการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การยอมรับกันอย่างมีเหตุผล แต่เด็กยังมีความรู้สึก ไม่ตกกังวล และหวาดระแวงอยู่บ้าง ที่เกิดจากการต้องห่างไกลจากผู้ปกครองซึ่งคราว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดประสบการณ์ตามหลักการและกระบวนการของจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรจีโอ เอมีเลีย ครูจะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้มากกว่าการสอน เด็กและครูจะเรียนรู้ไปด้วยกัน ในการหาคำตอบจากสิ่งที่สงสัย เรียนรู้ร่วมกันจากการค้นหาข้อมูลความรู้เพื่อจะตอบคำถามที่เด็กสงสัยใคร่รู้ การจัดกิจกรรมในแต่ละวันคำนึงถึงความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ การดำเนินงานและความต่อเนื่องของกิจกรรม สั้นไหลและเป็นไปอย่างราบเรียบตามธรรมชาติ ไม่เร่งรีบ สนองความต้องการตามพัฒนาการของเด็ก เน้นให้เด็กมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้อย่างถาวร มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นคงรับรู้ถึงการปกป้องที่ได้รับ

มีกำลังใจในการเรียนรู้ มีการติดต่อประสานงานกัน
 อย่างใกล้ชิดระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อช่วยให้
 เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการ
 ช่วยให้เด็กคลายความวิตกกังวลที่เกิดจากการต้อง
 ห่างไกลจากผู้ปกครองชั่วคราว มีการให้แรงเสริม
 ยอมรับเด็กตามศักยภาพของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กได้
 พัฒนาทักษะในการช่วยเหลือตัวเองโดยไม่ต้องพึ่ง
 พึ่งผู้อื่น ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนการควบคุมตนเอง
 และมีวินัยในตนเอง ฝึกฝนทักษะทางสังคมในการ
 มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น และผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัว
 เด็ก จัดกิจกรรมที่มีการฝึกให้เด็กแบ่งงานกันทำ
 ฝึกการรอคอย การผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำ
 เคารพสิทธิและสิ่งของของผู้อื่น ตลอดจนการมี
 บทบาทที่เหมาะสมในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม สิ่ง
 ที่ดีจากการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอ
 มีเลีย คือการจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำให้เด็ก
 เรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 เห็น ได้คิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะ
 ในการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอความคิด
 มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ (ศศิธร เวียง
 วลัย. 2556: 88-91, อ่างอิงในสุจินดา ขจรรุ่งศิลป์
 และคณะ. 2543 ; กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551)
 จากหลักการและกระบวนการดังกล่าว ส่งผลให้
 เด็กที่เรียนด้วยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด
 เรกจิโอ เอมีเลีย ได้เรียนรู้อย่างอิสระและมีความ
 สุขในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย มีความ
 มั่นใจกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ
 ผลการศึกษาของ ปิยะพร กงไกร (2554: 18) ได้
 ศึกษาผลการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดย
 ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนระดับ
 ชั้น ปวช. 3/1 สาขาวิชาการขายในรายวิชาการจัด
 จำหน่ายสินค้าและบริการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการ
 ศึกษา 2554 วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น พบว่า
 นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจน
 เพิ่มมากขึ้น โดยจากการสังเกตครั้งที่ 1 นักเรียน
 มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจนคิดเป็นร้อยละ
 62.5 และจากการสังเกตครั้งที่ 2 นักเรียนมี
 พฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ

ละ 75 สูงขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับการศึกษาของ
 ตรรกพร สุขเกษม (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา
 ผลการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้วิธี
 การแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาโปรแกรม
 วิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 ระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554
 บทเรียนเรื่อง “การกำหนดนโยบายสาธารณะ” ใน
 รายวิชานโยบายและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ พบว่า
 นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจน
 คิดเป็นร้อยละ 77.8 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีเยี่ยม

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ตามแนวคิด
 เรกจิโอ เอมีเลีย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรม
 กล้าแสดงออกมากขึ้น มีทักษะการฟังและการพูดสูง
 ขึ้น เพราะมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้
 และพัฒนาการของเด็ก เป็นการจัดประสบการณ์
 ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการเนื้อหาเข้า
 ด้วยกัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติ
 การทดลองง่าย ๆ เด็กสนใจมีความท้าทายความ
 สามารถเด็ก กระตุ้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม
 ที่หลากหลายเพื่อค้นหาคำตอบ การแก้ปัญหาที่มาจาก
 ความสนใจและความต้องการของเด็ก เรื่องที่
 จะศึกษามาจากเด็กหรือครู และเด็กร่วมกันเลือก
 หัวข้อในการศึกษา เด็กมีการวางแผนการทำงานร่วม
 กัน โดยมีครูหรือผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือ อำนวย
 ความสะดวก รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
 เรียนรู้ ทำให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองใน
 ด้านต่าง ๆ สูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์
 ระดับของความสนใจและเป้าหมายที่เด็กต้องการ
 เรียนรู้ ซึ่งไม่ได้มาจากการที่ครูเป็นผู้กำหนดหรือ
 บทเรียนสำเร็จรูป เป็นการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็ก
 เป็นสำคัญ ทั้งนี้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
 ศึกษาปฐมวัย สามารถนำวิธีการจัดประสบการณ์
 ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ไปใช้ เพื่อส่งเสริม
 พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการ
 พูดของเด็กปฐมวัย จะได้เป็นการปูพื้นฐานสำหรับเด็ก
 ให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ
 และมีคุณภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้งานวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทาง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูต้องเข้าใจบทบาทที่สำคัญของตนเอง ในการส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดให้กับเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กสนใจจนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดและเปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สิ่งของสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดยกำหนดเป็นเรื่องเพื่อศึกษาและทำกิจกรรมตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ตามความสนใจของเด็ก แต่ระยะของโครงการจะพัฒนาสิ่งที่สนใจจากการพูดคุย สนทนา การปฏิบัติภาคสนาม การแสดงออก การค้นคว้า และการนำเสนอผลงานร่วมกัน

1.2 การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ครูควรดูแลและให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา ในขณะที่ทำกิจกรรมควรให้กำลังใจ คอยชี้แนะวิธีดำเนินกิจกรรมการช่วยเหลือตนเองและเพื่อน ตลอดจนการนำเสนอผลงานเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ควรเสริมแรงด้วยคำชมว่า เก่งมาก ดีมาก เยี่ยมมาก เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกมั่นใจ ไม่เครียด ภูมิใจ กล้าแสดงออก มีทักษะการฟังและการพูดสูงขึ้น

1.3 การทำกิจกรรมกลุ่ม เด็กบางคนอาจไม่สนใจร่วมกิจกรรม และไม่ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ครูควรกระตุ้นให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม และคอยชี้แนะหรือให้คำปรึกษาระหว่างทำกิจกรรม โดยสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับเด็ก สร้างบรรยากาศอันอบอุ่นเป็นกันเอง เช่น การพูดคุย สนทนา การซักถามปัญหาของเด็ก เป็นต้น

1.4 ในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ผู้ปกครองมีบทบาทมากต้องเป็นผู้ช่วยเหลือในการเรียน เป็นผู้ทำงานร่วมกันและสนับสนุนการเรียนของเด็ก ดังนั้น ควรมีการติดต่อประสานกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา สติปัญญา เป็นต้น

2.2 ควรเปรียบเทียบการเรียนรู้โดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย กับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบต่างๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการติดตามผลหลังการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ช่องพม. (2555). ผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ระหว่างการใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียและแนวคิดจอห์น ดิวอี้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, กิรณา เกียรติกุล. (2552). คำพอสอนกับการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ; 3 – 5 ขวบ. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: แบริน เบส บั๊ค.
- ตรรกพร สุขเกษม. (2554). การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2/2554 ในบทเรียนเรื่อง “การกำหนดนโยบายสาธารณะ.” แพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ประเทือง สุภาสอน. (2550). ผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยะพร กงไกร. (2544). วิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยวิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3/1 สาขาวิชาการขาย ในรายวิชาการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ. ขอนแก่น: วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น.
- ภรณ์ี คุรุรัตน์และคณะ. (2542). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (3 – 5 ปี): แนวคิดของกลุ่มนักศึกษา. กรุงเทพฯ: เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.
- วลัญญา ปรีชากุล. (2550). การใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพเพื่อสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). การจัดการเรียนรู้ (Learning Management). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2558). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา 2558. กาลสินธุ์: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.
- สุจิตตรา สุตขารี. (2554). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉริยะ ควาทิพย์. (2557). ฟังหนูหน่อย. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด.